НАШАТА РОДИНА

ДУНАВЪ

Дунавъ, Дунавъ — неизброденъ,
съ бѣли, кждрави вълни, —
подъ небето синьо, родно —
непрекжснато шумишъ!

Съсъ водитѣ си безкрайни,
съ пъстритѣ си брѣгове, —
спомени оставяшъ трайни,
и съ усмивка ни зовешъ.

Ти поишъ нивя, полета,
и разпръсвашъ въздухъ чистъ. —
като златна лента свѣтишъ
ти подъ слънчевата висъ.

Непрестанно пѣсень пѣешъ,
за почивка безъ да спрешъ,
и съ единъ копнежъ се лѣешъ:
плодъ селяку да дадешъ!

Ненчо Савовъ

Една българска голгота

Не е имало мѣстность, която да съмъ виждалъ прьвъ пжть съ такова вълнение и стискане на сърдцето, както тоя градецъ. Чини ми се, че сжщото тревожно чувство изпитва всѣки българинъ, който знае своята [illegible] Батакъ [illegible] загубениятъ въ дълбочинитѣ на Родопитѣ градецъ, който въ 1876 г. внезапно придоби свѣтовна знаменитость, каквато никой български градъ до тогава не бѣ ималъ, нито на една стотна часть. Батакъ бѣше нашето Мисолонги*), ако не по героизма, то по ужаситѣ на клането си, и още повече, — по последствията си. Както Мисолонги потресе цѣла Европа, вдъхнови поститѣ й, доведе флотитѣ й при Наваринъ**), така и Батакъ изпълни съ страшния си екъ двата свѣта, преобърна цѣла Англия на митингъ, възпламени величайшия трибунъ на вѣка, Гладстона и величайшия му поетъ. — Викторъ Хюго. Първиятъ съ своитѣ *Български ужаси* направи България симпатична прьвъ пжть на свѣта; вториятъ — прьвъ пжть има случай да си спомни, че сжществува на свѣта България и да направи на балканскитѣ славяни известния си пророчески възвивъ къмъ Европа. Излишно е да прибавимъ, че безъ Батакъ нѣмаше свободна България! Ние въздигаме величествени паметници на юнацитѣ въ борбата за българската свобода: Хеопсовата***) пирамида би била малка за паметника на Батакъ, комуто се дължи освободителната война.

Иванъ Вазовъ
(Изъ „Въ недрата на Родопитѣ")

---

*) **Мисолонги**—гр. въ Гърция, до устието на Патраския заливъ, прочутъ съ героичната съпротива презъ грьцката освободителна война. Тукъ починалъ и английскиятъ поетъ Байронъ.

) **Наваринъ —гр. въ Гърция, пристанище на йонийско море, дето е станала решителна битка, която дала свобода на Гърция.

***) **Хеопсовата пирамида** — най-голѣмата пирамида, съградена отъ египетския фараонъ Хеопсъ, който царувалъ къмъ 2,800 г. пр. Хр.

Препечатваме този прочувственъ откжслекъ отъ книгата на голѣмия български писатель Ив. Вазовъ по случай 15 годишнината отъ смъртьта му.

ВЪЗДЪРЖАТЕЛЧЕ

СТИХОТВОРЕНИЯ

НА ЛОЗЕТО

Когато сутринь слънчо ме погали
и кротко буди съ топлия си лжчъ,
азъ чувамъ вънка викъ и щумъ, и глъчъ —
разбирамъ, че всички вече сж станали.

Веднага скачамъ, тичамъ при чешмата,
измивамъ си ржцетѣ. лицето, своя вратъ,
във кошничката слагамъ сухия коматъ
нанизвамъ я набързо на ржката.

И тичамъ, тичамъ съ радость безъ предѣли
къмъ лозето ни въвъ срѣдищния рътъ
и сѣщамъ, какъ устнитѣ ми горятъ
да зобнатъ вкусни гроздове узрѣли.

Пристигамъ, бързамъ, сѣдамъ на земята
и сладко зобя, зобя съ апетитъ!..
И чувствувамъ се безмѣрно честитъ —
че гроздето узрѣло въвъ лозята!

Вечъ кошничката пълна е до горе
съ памидъ, дамятъ. афузъ-али, мискетъ ..
Зове ме съ радость всѣки срещнатъ редъ
и всѣка лоза, сякашъ, ми говори:

— Ела при мене, кжсай до насита!
Азъ нося радость, сладость и животъ.
Бери и яжъ отъ моя вкусенъ плодъ
и ти ще бждешъ винаги честитъ!

Къмъ пладне бавно слънцето замина,
отдавна вече време е за пжть.
Напущамъ съ мжка тоя дивенъ кжтъ
и тая чудно хубава картина!...

Вълчо [illegible]

ДИНЪ-ДАНЪ!

„Динъ-данъ!" — Пакъ запѣ
школското звънче.
Гласъ далеко разлюлява,
и насъ призовава:

„Динъ-данъ! Азъ съмъ пакъ
на учене знакъ:
вечъ почивка оставете,
въ школото вървете!

Динъ-данъ! Всѣки день,
ученикътъ съ менъ
въвъ наука ще напредва,
пжтя правъ ще следва!"

— Динъ-данъ! Хей деца!
Съ трепетни сърдца,
къмъ школото наредени,
радостни, засмѣни!

Александъръ Земни

ПИСМО

Другарче свидно, азъ дете съмъ бледо,
тъй както цвѣте, расло безъ лжчи,
на татка съмъ немило чедо.
Дома той вржща се съ очи,
искрящи мжстъ, и гнѣвъ бодливъ,
пиянъ, разрошенъ и бурливъ.
Тогава до забрава
ме удря съ бичъ сърдитъ.
А като птичка нѣжна
всрѣдъ леденъ мразъ
треперя азъ . . .
И като птичка полужива
захвърля ме ржката му немилостива.
Другарче свидно, детство азъ не помня,
не зная ни играта,
ни радость на земята,
че голо съмъ, и гладно. и бездомно . . .
Охъ. татко винолюбецъ, който има
за него е животътъ тежка, тежка зима!

Хр. [illegible]

ПОВЕЧЕ СЛЪНЦЕ

СЛЪНЧЕВИ ДЕЦА

Щомъ повика ни звънчето,
ние съ весели гласчета
пакъ дойдохме да се учимъ,
та да растнемъ и сполучимъ.

Почернѣли като врани
ето ни на двора сбрани —
всички скачаме отъ радость
между дворната ограда.

Гледамъ: Колю, Веска, Рада
съ кожа тъмна шоколадна —
тъй сж почернѣли всинца,
като сжщи абисинци.

Цѣло лѣто жарко слънце
ни изпече като зрънце,
и затуй сме толкозъ черни,
здрави, весели и вѣрни.

И презъ цѣлата година
всѣки въ здраве ще премине,
ще получи въ друго лѣто
пакъ отъ слънчевото злато.

Младенъ Исаевъ

Нека сме черни, но здрави!

По-рано ние мислѣхме, че е по-хубаво, ако кожата на човѣка е бѣла, като снѣгъ. Всички харесвахме Бориса, защото бѣше бѣлъ.

Но Борисъ бѣше слабъ, бледъ, странѣше отъ другаритѣ, боеше се да играе и все мислѣше и мислѣше. Бѣше слабъ ученикъ, а ние си въобразявахме, че мисли кой знае какво. После разбрахме, че билъ боленъ отъ тежка болесть.

— Не, деца, не е хубаво човѣкъ да бжде бледъ и жълтъ, това е признакъ на болесть. Здравиятъ човѣкъ трѣбва да се пече повече на слънцето. Отъ него той ще огори и ще получи хубавия цвѣтъ на шоколадъ. Тогава нѣма да боледува, — ни обясни лѣкарътъ на училището.

Ето, миналото лѣто ние така направихме. Ходѣхме редовно въ градината, събличахме се, пекохме се на слънцето и следъ това се поливахме съ вода.

И наистина презъ [illegible] азъ не боледувахъ [illegible]. Даже не кихнахъ.

Когато разбрахъ това, азъ вече не облажавахъ хората съ бѣла, жълта кожа. Радвахъ се на моето опечено, шоколадено тѣло, като знаехъ, че така само азъ мога да бжда здравъ.

Д-ръ Ст. Кадиевъ

ИГРАЙ НА ОТКРИТО.
ЧИСТИЯТЪ ВЪЗДУХЪ
Е ЗДРАВЕ.

Дългътъ на малкитѣ въздържателчета презъ новата учебна година

Почва учебната година. Децата радостни и засмѣни, като пчелички, се трупатъ около училищата—кошерища. Отморени отъ ваканцията, тѣ отиватъ да събиратъ познания, които ще имъ сж нужни за живота. На насъ възрастнитѣ, опитнитѣ предстои дългътъ да ржководимъ малкитѣ, да имъ служимъ за свѣтилници, за образци.

Децата, обаче, иматъ задължения къмъ себе си, къмъ близкитѣ и далечнитѣ, къмъ науката, къмъ отечеството.

Всѣко дете, съ право наричано *ангелче* и *птичка*, трѣбва да бжде **чисто по тѣло и да е спретнато, съ чисти дрехи.**

Хигиената, казва единъ философъ, е половина моралъ. Възпитано е онова дете, което се мие, което се чисти, което държи въ изправность крака, уши, ржце, зжби, нокте, което не дава прахъ да падне надъ него, което гледа да не внесе ни прахъ, ни каль въ училището, което се старае да не разваля въздуха въ класната стая съ боричкане, защото ще гълтатъ то и другарчетата му прахъ — тъй вреденъ за бѣлитѣ дробове.

Блаженно е онова семейство, което е отгледало чисти, внимателни къмъ себе си, къмъ тѣлото си, къмъ хигиената деца.

Старитѣ народи, особено гърцитѣ и римлянитѣ, имали богове на чистотата. Християнството не отстжпва на тѣхната религия относно тѣлото. Макаръ да издига твърде много душата, то цени високо и тѣлото.

— „Не знаете ли, че вие сте храмове и Богъ живѣе у васъ?"

Тамъ, дето живѣе Богъ, е всичко чисто, защото самъ той е чистота, свѣтлина. Онова дете, което държи чисто тѣлото си,

трѣбва да пази своята душа чиста,

да я не омърси съ нѣщо гнусно, лошо.

Изъ устата на децата трѣбва да излизатъ думи на *въззторгъ, красота, чистота, любовь.* Възпитано дете *никога* не ще каже въ кжщи и въ училище мрьсна дума, не ще нагруби братчето си, сестричката си, другарчетата си. Очитѣ — огледалото на душата— трѣбва да изразяватъ само благость и чистота. Устата само възвишени думи да произнасятъ, но *никога хули и мърсотии.* . . Така ще се запази сърдцето чисто, а само ония, **които иматъ чисти сърдца, виждатъ Бога,**

по думитѣ на Христа.

За да живѣе човѣкъ трѣбва да се храни. За подкрепа на живота е нуждна не изтънчена храна, а простичка и питателна. Храненето е цѣла наука и изкуство и ще дойде день, когато то ще заеме централно мѣсто въ живота на семейството, въ живота на малко и голѣмо. Възпитаното дете се познава по яденето—какъ гребе, какъ взема гостбата, какъ дъвче. Красота, благородство и изкуство има и въ яденето.

Ето дохаждаме до най-важното нѣщо, особено за деца, които получаватъ „Въздържателче".

Ние говорихме до сега за чистота на тѣлото, за доброто държание въ училище, въ време на ядене и т. н. Какво да кажемъ за пиенето на вино, ракия и др. упивателни пития? Нѣкога нашитѣ прадѣди — славяни и българи — не сж пили алкохолни пития, а употрѣбявали *медово вино* и *кумисъ* кобилишко млѣко. По-късно, когато се запознали съ гърцитѣ отъ тѣхъ научили употрѣбата на алкоолъ. Презъ време на турското робство българитѣ поотрезнѣли, защото мохамеданската религия забранява пиенето, но следъ освобождението българитѣ пакъ започнаха да пиятъ. Следъ балканската и обща войни пиянството се усили още повече срѣдъ народа ни.

За да се спре това страшно бедствие на народа, язи се въздържателното движение срѣдъ възрастни и малки.

Ние сме много радостни, че малкитѣ деца станаха въздържателчета. Пиянъ баща, пияна майка, пиянъ учитель, пиянъ попъ, пиянъ занаятчия, пиянъ земедѣлецъ, пиянъ чиновникъ — това е страшно бедствие, позоръ, това е обезобразяване на човѣшкия образъ, това е поставяне човѣка подолу отъ животнитѣ. Дечицата — тия утрешни граждани —

трѣбва да държатъ високо трезвеното знаме,

да сж истински апостоли на трезвостьта, да се борятъ, да бдятъ за една трезвена, силна, щастлива, радостна България. Народъ, който пие се изражда, не върви напредъ. Пиянъ народъ не напредва ни въ наука, ни въ изкуство, ни въ занаяти. Пиянството поражда крамоли, убийства, престжпления. Азъ зная деца, които, увлѣчени отъ свов учитель-въздържатель —

въздействуваха върху своитѣ родители, особно майкитѣ

и кръчмитѣ бѣха затворени въ много села. Дечицата-въздържатели нека пропагандиратъ, като истински апостоли — *яденето ни грозде, пиенето на шара-сладко вино, т. е. онова, което крепи живота, което не руши, а храни тѣлото.*

Хр. Върговъ

Който изплати абонамента си за вестничето до 15 декемврий, ще получи безплатна премия.

ПЕЧАТНИЦА „ХУДОЖНИКЪ" — СОФИЯ